

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

6 בנובמבר 2023

1675

כ"ב בחשוון התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק העברת מידע לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם לרבות גופה, ואיתור נעדר או שבוי,
הנדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה (הוראות שעה – חרבות ברזל),

התשפ"ד–2023..... 192

הצעת חוק העברת מידע לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם לרבות גופה, ואיתור נעדר או שבוי, הנדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה (הוראות שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023

1. תיקון חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009, כ"ב: בתקופת תוקפו של סעיף זה, כאמור בסעיף 4, יקראו את חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009, כ"ב: הוראת שעה

ד ב ר י ה ס ב ר

בשל העדרו של מענה מלא לצורכי הזיהוי במאגרי משטרת ישראל וצה"ל, נדרשה באופן חיוני ודחוף הסדרת הגישה של גופי הביטחון למידע מהמאגר הביומטרי במשרד הפנים לצורך זיהוי ואיתור הנרצחים, הנעדרים, והחטופים; כמו כן נדרש לאפשר למשטרת ישראל לקבל מידע שיוכל לסייע במשימה זו, גם מגורמים נוספים.

ביום כ"ד בתשרי התשפ"ד (9 באוקטובר 2023) התקינה הממשלה, מתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, תקנות שעת חירום (מסירת מידע לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם או גופה ולצורך איתור נעדרים או שבויים). התשפ"ד-2023, אשר נועדו לאפשר לרשות להעביר למשטרת ישראל, לפי בקשתה, תוצאות זיהוי וכן אמצעים או נתונים ביומטריים לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, וכן לצורך איתור נעדרים או שבויים, והכול ככל שהם נדרשים כתוצאה מהאירועים שבעטיים הוכרו מצב מיוחד בעורף כאמור לעיל. נוסף על כך נקבעו באותן תקנות הוראות בדבר סמכותו של שוטר לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר, ידיעות ומסמכים לשם אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי, כמפורט בתקנה 2 לאותן תקנות. תוקפן של תקנות אלה נקבע עד ליום כ"ד בחשוון התשפ"ד (8 בנובמבר 2023).

בהמשך לכך, ביום כ"ו בתשרי התשפ"ד (11 באוקטובר 2023) התקינה הממשלה, מתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (מסירת מידע לגופי ביטחון לצורך זיהוי, אימות זהות או איתור של גופה, נעדר או שבוי). התשפ"ד-2023, ובהן הוראות דומות שעניינן העברה של תוצאות זיהוי וכן אמצעים או נתונים ביומטריים מהרשות לגופי הביטחון לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, וכן לצורך איתור נעדרים או שבויים, כאמור. כמו כן, אפשרו התקנות גם העברה של תמונת תווי פנים מרשות האוכלוסין. תוקפן של תקנות אלה נקבע גם הוא עד ליום כ"ד בחשוון התשפ"ד (8 בנובמבר 2023).

כללי בבוקר יום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה על מדינת ישראל. באותו יום הכריזו שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9ג(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951 (ראו י"פ 11675, התשפ"ד, עמ' 319 ועמ' 324). בהתאם לסעיף 9ג(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023), לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן, ונכון לעתה עומדת בתוקף עד יום כ"ה בחשוון התשפ"ד (9 בנובמבר 2023) (ראו י"פ 11691, התשפ"ד, עמ' 430; י"פ 11695, התשפ"ד, עמ' 458; י"פ 11725, התשפ"ד, עמ' 642; י"פ 11738, התשפ"ד, עמ' 728; וי"פ 11766, עמ' 906). כמו כן, הוכרו בצבא-ההגנה לישראל (להלן – צה"ל) על מבצע "חרבות ברזל", וועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה.

במתקפת טרור זו נרצחו מאות אזרחים, לרבות אנשי כוחות הביטחון השונים, נפצעו אלפים, ומאות אזרחים, לרבות חיילים, נחטפו לרצועת עזה ומוחזקים שם כבני ערובה. כמו כן, ישנם נעדרים רבים שטרם שוחררו. אירועים אלה העמידו את מדינת ישראל בפני צורך דחוף וחסר תקדים בגיבוש תמונת מצב ברורה ככל הניתן, הן בעבור מקבלי ההחלטות והן בעבור משפחות הנפגעים, בכל הנוגע לזיהוי הנרצחים, הפצועים, החטופים והנעדרים.

חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009 (להלן – החוק או חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים), קובע, בין השאר, את סמכויות הרשות לניהול המאגר הביומטרי שהוקמה לפי סעיף 11 לחוק (להלן – הרשות או רשות המאגר הביומטרי) להעברת מידע למשטרת ישראל, למשטרה הצבאית, לשירות הביטחון הכללי ולמוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, לצורך מימוש ייעודם ותפקידיהם, על פי כללים ותקנות שייקבעו, לפי העניין. תקנות וכללים כאמור טרם נקבעו, וממילא הם אינם חלים על הגופים בצה"ל שאמונים על משימות הזיהוי והאיתור.

¹ ס"ח התש"ע, עמ' 256; התשפ"ד, עמ' 88.

(א) אחרי ההגדרה "הנחיות הרשות" יבוא:

"ההכרזה על מצב מיוחד בעורף" – ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951², מיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023);

(ב) אחרי ההגדרה "נתוני זיהוי ביומטריים" יבוא:

"פעולות האיבה או פעולות המלחמה" – פעולות האיבה או פעולות המלחמה, שאירעו בתקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד תום תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף או עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר; "הפעולות הצבאיות המשמעותיות" – הפעולות הצבאיות המשמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה³, והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ה בתשרי התשפ"ד (10 באוקטובר 2023);

(2) אחרי סעיף 10א יבוא:

10ב. על אף האמור בחוק זה –
 "הוראות לעניין תמונות טביעות אצבעות – הוראת שעה – חרבות ברזל"

(1) כל תמונות טביעות האצבעות שניטלו ונתוני הזיהוי הביומטריים שהופקו מהן לפי סעיף 3, יועברו לרשות וישמרו במאגר הביומטרי אף אם לא ניתנה הסכמה לכך ויחולו לעניין זה ההוראות סעיף 10;

ד ב ר י ה ס ב ר

בדבר דרישת ידיעות ומסמכים לצבא הגנה לישראל. מוצע כי הוראות השעה יעמדו בתוקפן למשך שנה מיום תחילתו של חוק זה, עד ליום ו' בחשוון התשפ"ה (7 בנובמבר 2024) ובכפוף לסמכות הארכת תקופה זו, על ידי שר הפנים או השר לביטחון לאומי או שר הביטחון, לפי העניין, על פי צורך. פרק זמן זה נועד להבטיח את העברת המידע בהתאם לצורך המתמשך בו בהתאם לנסיבות, גם לאחר סיום פעולות הלחימה.

סעיף 1 בסעיף זה מוצע לקבוע את הוראת השעה לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים, הכוללת כמה הוראות שישתלבו בסעיפי החוק או ייוספו, לפי העניין, לתקופת הוראת השעה, והכול כפי שיפורט להלן.

(לפסקה (1))

מוצע לתקן, את סעיף 2 לחוק, הוא סעיף ההגדרות. מוצע להגדיר את המונחים "הכרזה על מצב מיוחד בעורף", "פעולות איבה או פעולות מלחמה" ו"הפעולות הצבאיות המשמעותיות", בהתאם לאמור בחלק הכללי, לנוכח השימוש בהם בהמשך סעיפי הוראת השעה.

לנוכח מצב החירום והלחימה המתמשכת, שעלולה להתפתח גם לזירות נוספות, ובשל הצורך המתמשך בהעברת מידע כאמור לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם או גופה ולצורך איתור נעדרים או שבויים בקשר עם פעולות האיבה או פעולות המלחמה – מידע אשר עלול להידרש גם לאחר סיום פעולות הלחימה, מוצע לעגן, בשינויים, את ההוראות שנקבעו בתקנות שעת החירום המנויות לעיל, בחוק שנועד להסדיר את עניינים אלה. כמו כן מוצעים תיקונים נוספים הנדרשים לצרכים האמורים עקב האירועים המפורטים לעיל, ובכללם תיקונים הנוגעים לנושא שמירת טביעות האצבעות במאגר ואיסור מחיקתן מן המאגר, וכן אופן השימוש בתמונות תווי פנים על ידי רשות האוכלוסין וההגירה, וכן הוראות בדבר סמכות דרישות ידיעות ומסמכים לצבא הגנה לישראל, הכול כפי שיפורט להלן. עיגון התיקונים האמורים מוצע בחוק זה במסגרת שלוש הוראות שעה: האחת – בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009 (להלן – חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים או החוק). השנייה – בפקודת המשטרה. והשלישית במסגרת החוק המוצע. לעניין הסמכות המוצעת

² ס"ח התשי"א, עמ' 78.³ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

(2) הרשות לא תמחק מהמאגר תמונות טביעות אצבעות ואת נתוני הזיהוי הביומטריים שהופקו מהן לפי סעיף 3, השמורים בו, ולא יתקבלו בקשות למחיקה לפי סעיף 10א(ד).”;

ד ב ר י ה ס ב ר

ממוחשב. הדיוק, המהימנות והיעילות של מערכות השוואת טביעות האצבע אינם מוטלים בספק, ומבוססים על בדיקות אמפיריות ארוכות שנים. אחוז הדיוק המתבסס על בדיקת טביעות אצבע משתי אצבעות, עומד על למעלה מ-98% ברוב המערכות, ובפרט באלה הנמצאות בשימוש רשות המאגר הביומטרי הישראלי. הבירורים הנערכים לזיהוי גופה במקרה זה כוללים בדיקת טביעות אצבע מהרקמות העמוקות של האצבעות ומדובר בבדיקה מהירה ומדויקת.

הליך זיהוי אלמוני מתבצע תחילה באמצעות השוואת טביעות אצבע שלו למאגר החשודים. במקרה של אירוע רב-נפגעים (להלן – אר”), רובם המכריע של האלמונים והנעדרים הם אזרחים נורמטיביים, ולכן ככל הנראה לא יהיה ניתן לאתרם במאגר החשודים. באר”, לאחר השוואה למאגר החשודים ואם לא אותרה זהותו של האלמוני, תתבצע השוואת טביעות אצבע למאגרים של צה”ל. במקרה שבו לא תימצא התאמה במאגרי אלה, נמצא על ידי הגופים המקצועיים העוסקים במלאכה כי ישנה חשיבות רבה לקבלת מידע מהמאגר הביומטרי לפי החוק, אשר מכיל מיליוני טביעות אצבע שנטלו מאזרחים נורמטיביים.

נכון להיום, בלא קבלת מידע ממאגר טביעות אצבע של משרד הפנים, אם לא נמצאה התאמה למאגר המשטרה ולמאגר צה”ל, זיהוי האלמוני ייעשה באמצעות זיהוי דנ”א, הליך שהוא ארוך ומסובך יותר. כאשר עסקינן בנעדר, יש להפיק תחילה פרופיל דנ”א מקרוביו, הליך האורך זמן רב. לחלופין, נעשה הזיהוי באמצעות מנשך שיניים, אשר אף הוא הליך זיהוי מסורבל וארוך המצריך איתור צילומי מנשך שיניים וביצוע השוואה שאורכת זמן רב יותר, וממילא לא ניתן להשתמש בשיטה זו לזיהוי כל הגופות.

לעומת זאת, השימוש שכבר נעשה בנתוני המאגר הביומטרי מכוח תקנות שעת החירום (מסירת מידע לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם או גופה ולצורך איתור נעדרים או שבויים), התשפ”ד–2023, לצורך זיהוי נפגעי אירועי 7 באוקטובר, הוכח כמשמעותי מאוד.

יצוין כי משטרת ישראל עסוקה זה מספר שבועות במלאכת הזיהוי הקשה והמורכבת של המספר העצום של הקורבנות שנרצחו במתקפת הטרור הארצית, תוך שימוש בכל המודלים הביומטריים לזיהוי. לפי נתוני המשטרה, עד כה כ-20% מבקשות המשטרה לרשות הובילו לזיהוי גופות שהתאפשר אך ורק באמצעות טביעות אצבע שהיו שמורות במאגר.

עם זאת, לפי נתוני רשות המאגר הביומטרי, בהתאם להוראת החוק הקיים נמחקו בשנה האחרונה כמיליון טביעות אצבע מהמאגר. לעמדת המשטרה קיימת השלכה משמעותית לנתונים אלה על אפשרות זיהוי הקורבנות,

לפסקה (2)

מוצע להוסיף את סעיף 10 לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים, שעניינו “הוראות לעניין תמונות טביעות אצבעות – הוראת שעה – חרבות ברזל”.

סעיף 17 לחוק קובע הוראות אשר מאפשרות, בין השאר, העברת מידע מן הרשות לידי משטרת ישראל על פי צו שופט לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדרים או שבויים. עם זאת, בהתאם להוראות סעיף 40(ב) לחוק, הוראת סעיף 17 לחוק, אשר מאפשרת מסירת מידע מהמאגר למשטרה לצורך זיהוי כאמור, לא תיכנס לתוקפה עד להתקנת תקנות מכוחו של סעיף 135(ו1) לחוק הנוגעות להעברת מידע למשטרת ישראל, ותקנות נוספות הנוגעות להיבטי פרטיות וכללים העוסקים בהעברת מידע לשירות הביטחון הכללי ולמוסד למודיעין ותפקידים מיוחדים (להלן – רשויות הביטחון). נכון להיום, מכלול התקנות הנדרשות טרם הותקנו. משום כך בהתאם למצב המשפטי הנוכחי, לא ניתן להעביר מידע מהמאגר הביומטרי למשטרת ישראל ולרשויות הביטחון שלא בהתאם לתקנות שעת חירום שנזכרו לעיל.

כמו כן, ביום ג’ באדר התשע”ז (1 במרץ 2017) פורסם חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תיקון והוראת שעה), התשע”ז–2017, שקבע כי המאגר הביומטרי יכלול כחובה, רק תמונות תווי פנים של תושבים. עוד נקבע בהתאם לתיקון האמור, כהוראת שעה שתוקפה למשך חמש שנים ואשר הוארכה מזמן לזמן כיום עומדת בתוקף עד ליום כ”ד בסיוון התשפ”ד (30 ביוני 2024), כי הכללת ושמירת טביעות אצבעות במאגר ייעשו רק לגבי תושבים שבקשו ונתנו הסכמתם לכך בכתב וכי ניתן לבקש למחוק טביעות אצבעות שנכללו במאגר, כך וכפועל יוצא מהאמור לעיל, המאגר הביומטרי הקיים היום מכיל את תמונות טביעות האצבע של חלק מהתושבים בלבד, ואף עשוי להצטמצם מיום ליום לנוכח הוראות החוק המתירות לבקש את מחיקתן.

משטרת ישראל מנהלת על פי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ”ו–1996, מאגרים ביומטריים ובהם מאגר טביעות אצבע, מאגר תצלומים ומערך השוואתי לצרכים שונים, פליליים בעיקרם, אך גם לצורך איתור אלמונים ונעדרים. ביניהם, מאגר החשודים, הנאשמים והמורשעים המשטרתי (להלן – מאגר החשודים).

למשטרת ישראל ניסיון רב, אשר נצבר למעלה מעשרים שנה, בתחום הזיהוי על פי טביעות אצבע – הן בהיבט ביצוע השוואה ידנית והן מבחינת זיהוי ביומטרי

20א. על אף האמור בחוק זה –

“העברת מידע
מהמאגר למשטרת
ישראל – הוראת
שעה – חרבות
ברזל

(1) הרשות תעביר למשטרת ישראל, לפי בקשתה, תוצאת זיהוי, וכן אמצעים או נתונים ביומטריים הכלולים במאגר הביומטרי, לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי, והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה;

דברי הסבר

תעביר למשטרת ישראל, לפי בקשתה, תוצאת זיהוי וכן אמצעים או נתונים ביומטריים לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק ולצורך איתור נעדר או שבוי, והכול אם הם נדרשים בקשר עם פעולות האיבה או פעולות המלחמה כהגדרתם המוצעת. יובהר כי העברת המידע תשרת גם את משימת איתורם של החטופים המוחזקים כבני ערובה ברצועת עזה, בהיותם נעדרים על פי דין.

עוד יובהר בהקשר זה כי הוראות התיקון המוצע אינן מבטלות את כלל הוראות החוק העיקרי, אלא רק קובעות מדרג נורמטיבי, שלפיו אם יש סתירה בין הוראות החוק המקורי להוראת השעה, תגבר ההוראה החדשה.

בתוך כך מוצע לקבוע כי הבקשה לקבלת המידע תוגש בכתב על ידי קצין משטרה שנקבע כגורם אחראי לעניין משימת האימות או בירור הזהות או האיתור כאמור, אם השתכנע כי לא ניתן לבצע את המשימה האמורה ברמת הוודאות הנדרשת בדחיפות הנחוצה, באמצעות מידע ממאגרים או ממקורות אחרים שמהם רשאית המשטרה לקבל מידע, כפי שפורט גם לעיל. יובהר כי המשטרה תהיה רשאית לקבוע כמה קצינים כאחראים למשימה כאמור. על הבקשה יהיה לכלול את פרטיו של קצין המשטרה המבקש את המידע וכן את סוג המידע המבוקש בהתאם לצורך במקרה המסוים: תוצאת זיהוי או אמצעים או נתונים ביומטריים וסוג האמצעים הביומטריים המבוקשים. הוראות אלה נועדו להבטיח כי העברת המידע לא תפגע בפרטיותו של אדם במידה העולה על הנדרש.

מוצע לקבוע כי מידע שהתקבל לפי הוראות אלה יישמר, לפי העניין, בתיק חקירה משטרי שנועד למטרת זיהוי כאמור בסעיף זה וישמש למטרה זו בלבד, במאגר הנעדרים והאלמונים אשר מנוהל לפי סימן ה' בפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996, או במאגר ייעודי מאובחן, שאינו מחובר לרשת האינטרנט.

לבסוף, מפאת רגישות המידע, מוצע לקבוע סעיף סודיות ייעודי לצורכי סעיף זה, שיחייב אדם שהגיע אליו מידע לפי הוראות אלה לשמור אותו בסוד ולא לעשות בו שימוש אלא לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות

ולפיכך קיימת חשיבות רבה למנוע מחיקה נוספת של טביעות אצבע בתקופת תוקפה של הוראת השעה המוצעת.

בשל כל הטעמים האמורים, ולנוכח הנסיבות החריגות והייחודיות הנובעות מהצורך וההכרח בזיהוי או באימות זהות של אדם או גופה ולצורך איתור נעדרים או שבויים, ובשל חוסר הוודאות הקיים לגבי התפתחות האירועים בעתיד הקרוב, והצורך למקסם כל אפשרות ומודל בהקשרים אלה, מוצע להוסיף את סעיף 10ב לחוק, שיחול בתקופת תוקפה של הוראת השעה, ובו ייקבע הסדר שלפיו, על אף האמור בחוק, כל תמונות טביעות האצבעות שניטלו ונתוני הזיהוי הביומטריים שהופקו מהן לפי סעיף 3 לחוק, יועברו לרשות ויישמרו במאגר הביומטרי, אף אם לא ניתנה לכך הסכמה. בטביעות האצבעות ובנתוני הזיהוי שיישמרו יהיה ניתן לעשות את כל השימושים הקבועים בחוק, ובכלל זה השימושים שמוצע לקבוע בהוראת שעה זו. כמו כן, מוצע לקבוע כי הרשות לא תמחק מהמאגר את תמונות טביעות האצבע ונתוני הזיהוי שהופקו מהן לפי סעיף 3 וכן לא יתקבלו בקשות למחיקת תמונות טביעות האצבעות מהמאגר לפי סעיף 10א(ד) לחוק בתקופת תוקפה של הוראת השעה. יובהר בהקשר הזה כי על תמונות טביעות האצבעות שנישמרו במאגר לפי סעיף זה יחולו כל הוראות החוק החלות על טביעות אצבעות שהוכללו במאגר בהסכמה. עוד יובהר כי עם פקיעת תוקפה של הוראת השעה יחולו הכללים הקבועים בסעיף 10א לחוק בעניין מחיקת תמונות טביעות אצבעות.

לפסקה (3)

בהמשך למתואר לעיל לעניין הליך הזיהוי והאיתור והצורך בהשוואת טביעות אצבעות אל מול המאגר הביומטרי, קיים גם צורך בקבלת תמונות תווי פנים מהמאגר הביומטרי לצורך זיהוי גופות, שבויים או נעדרים, ובכלל זה חטופים, אשר תמונתם נשמרה במאגר הביומטרי, ואשר לגביהם השוואה אל מול מאגרים אחרים או מקורות אחרים שמהם המשטרה רשאית לקבל מידע, לא סיפקה זיהוי ברמת הוודאות הנדרשת והדחיפות הנדרשת לנוכח האירועים.

לפיכך, מוצע להוסיף לתקופת הוראת השעה את סעיף 20א לחוק, ולקבוע בו כי על אף האמור בחוק, הרשות

(2) בקשה לפי פסקה (1) תוגש בכתב, בידי קצין משטרה שייקבע כגורם אחראי לעניין משימת האימות או בירור הזהות או האיתור כאמור, אם השתכנע כי לא ניתן לבצע את המשימה האמורה ברמת הוודאות הנדרשת בדחיפות הנחוצה, באמצעות מידע ממאגרים אחרים או ממקור אחר שמהם רשאית משטרת ישראל לקבל מידע, ויצוינו בה, בין השאר, כל אלה:

(א) פרטי זהותו, דרגתו ותפקידו של המבקש;

(ב) תוצאת הזיהוי, האמצעים או הנתונים הביומטריים המבוקשים;

(3) מידע שהתקבל לפי סעיף זה יישמר, לפי העניין, בתיק חקירה משטרתית שנועד למטרת זיהוי כאמור בסעיף זה וישמש למטרה זו בלבד, במאגר לפי סימן ה' בפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996⁴, או במאגר ייעודי מאובטח, שאינו מחובר לרשת האינטרנט;

(4) אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבו והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האכיפה או פעולות המלחמה⁵;

ד ב ר י ה ס ב ר

תעביר לצה"ל ולרשויות הביטחון, לפי בקשתם, תוצאות זיהוי, אמצעים או נתונים ביומטריים לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, וכן לצורך איתור נעדרים או שבויים, והכול ככל שהם נדרשים בקשר עם פעולות האכיפה או פעולות המלחמה כהגדרתן המוצעת. נוסף על כך, מוצע לקבוע כי רשות האוכלוסין וההגירה תעביר לצה"ל ולרשויות הביטחון, לפי בקשתם, תמונת תווי פנים השמורה בידיה, של אדם או גופה, נעדר או שבו כאמור.

יובהר כי כאמור בדברי ההסבר לפסקה (3), גם בהקשר הזה הוראת הסעיף נועדה להתגבר על הוראות החוק במקרה של סתירה, כך שכל עוד אין סתירה בין הוראת השעה לבין הוראות החוק – ימשיכו אלה לחול כרגיל.

מוצע לקבוע כי הבקשה תוגש בכתב על ידי קצין צה"ל או עובד רשות הביטחון, לפי העניין, שייקבע כגורם אחראי לעניין משימת האימות או בירור הזהות או האיתור כאמור. יובהר כי כל אחד מהגופים – צה"ל ורשויות הביטחון – יהיו רשאים לקבוע כמה קצינים כאחראים למשימה כאמור. על הבקשה יהיה לכלול את פרטיו של מבקש המידע. כמו כן, בבקשה המתייחסת למידע מהרשות יצוינו תוצאות הזיהוי, האמצעים או הנתונים הביומטריים המבוקשים וכן המספר הייחודי, כמשמעותו בתקנה 110(ד) לתקנות הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי

גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבו, והכול אם הם נדרשים בקשר עם פעולות האכיפה או פעולות המלחמה. יובהר כי הפרה של סעיף הסודיות תהווה עבירה לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

לפסקאות (4) ו-(5)

בשל המספר הרב של הנרצחים, הפצועים, החטופים והנעדרים והצורך הדחוף והקריטי לתת תמונת מצב ברורה ככל הניתן בנוגע לזיהויים – הן למשפחותיהם והן למקבלי ההחלטות – עולה צורך חיוני ודחוף להעביר מידע מהמאגר הביומטרי במשרד הפנים גם לרשויות הביטחון ולצה"ל שאמונים על משימות הזיהוי והאיתור שלהם כאמור.

כאמור בדברי ההסבר לפסקה (3), טרם הותקנו תקנות וכללים שעל פיהם, בהתאם לסעיף 21 לחוק, מתאפשרת העברת המידע מהמאגר לרשויות הביטחון. משום כך, כיום לא ניתן להעביר מידע מרשות המאגר הביומטרי לרשויות הביטחון ולצה"ל, גופים האמונים אף הם על משימות הזיהוי והאיתור, אלא בהתאם להוראות תקנות שעת חירום אשר נזכרו לעיל שתוקפן עד יום 8 בנובמבר 2023. לנוכח האמור, ובאופן דומה לסעיף 20 כנוסחו המוצע לעיל, מוצע בפסקה (5) לקבוע כי על אף האמור בחוק, הרשות

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 136.

(4) בכותרת סימן ד' לפרק ה', בסופה יבוא "ולצבא־ההגנה לישראל";

(5) אחרי סעיף 22 יבוא:

"העברת מידע
מהמאגר או מרשות
האוכלוסין וההגירה
לצבא־ההגנה
לישראל ולרשויות
הביטחון – הוראת
שעה – חרבות ברזל

22א. על אף האמור בחוק זה –

(1) לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי, והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה –

(א) הרשות תעביר לצבא־ההגנה לישראל ולרשויות הביטחון, לפי בקשתם, תוצאת זיהוי וכן אמצעים או נתונים ביומטריים הכלולים במאגר הביומטרי, של אדם, לרבות גופה, נעדר או שבוי כאמור;

(ב) רשות האוכלוסין וההגירה תעביר לצבא־ההגנה לישראל ולרשויות הביטחון, לפי בקשתם, תמונת תווי פנים השמורה בידיה של אדם, לרבות גופה, נעדר או שבוי כאמור;

(2) בבקשה לפי פסקה (1)(א) או (ב) תוגש בכתב, בידי קצין צבא־ההגנה לישראל או עובד רשות הביטחון, לפי העניין, שייקבע כגורם אחראי לעניין משימת האימות או בירור הזהות או האיתור כאמור, ויצוינו בה פרטי זהותו, דרגתו ותפקידו של המבקש, וכן –

(א) בבקשה לפי פסקה (1)(א) יצוינו תוצאת הזיהוי, האמצעים או הנתונים הביומטריים המבוקשים וכן המספר הייחודי כמשמעותו בתקנות לפי חוק זה אם הוא ידוע, של האדם שלגביו מבוקשים תוצאת הזיהוי או הנתונים הביומטריים כאמור;

(ב) בבקשה לפי פסקה (1)(ב) יצוין מספר הזהות כמשמעותו בסעיף 2(ב) לחוק המרשם, אם הוא ידוע, של האדם שלגביו מבוקשת תמונת תווי הפנים;

(3) אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי, והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה;"

ד ב ר י ה ס ב ר

שהוסבר לעיל, הפרת חובת הסודיות יכול שתהווה עבירה לפי סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

בפסקה (4) מוצע תיקון טכני לכותרת הסימן כך שתכלול התייחסות בעניין העברת המידע גם לצבא, מעבר לרשויות הביטחון, בהתאם לסעיף 22א כנוסחו המוצע.

זיהוי ובמאגר המידע, התשע"א-2011, אם הוא ידוע, של האדם שלגביו מבוקשת תוצאת הזיהוי, בבקשה מרשות האוכלוסין יצוין מספר הזהות של האדם שלגביו מבוקשת תמונת תווי הפנים, ככל שידוע.

גם בהקשר הזה מוצע לקבוע חובת סודיות וזהו בנוסחה לחובה שנקבעה בסעיף 20א כנוסחו המוצע. כפי

"(ה) על אף האמור בסעיף זה, תמונות תווי פנים אשר נשמרו על ידי רשות האוכלוסין וההגירה, ישמשו אותה לצורך ביצוע תפקידיה בזיהוי או באימות זהותו של אדם, בין בדרך של הצגה חזותית ובין באופן ממוחשב או ממוחשב בחלקו";

(7) אחרי סעיף 35 יבוא:

"תיעוד פעולות, 35א. (א) הרשות, משטרת ישראל, צבא-ההגנה לישראל, רשויות שמירת מידע, חובות דיווח ונהלים – הוראת שעה – חרבות ברזל

הביטחון, ורשות האוכלוסין וההגירה, לפי העניין, יתעדו ככל הניתן את הפעולות המבוצעות על ידם לפי סעיפים 20א או 22א, לפי העניין.

(ב) משטרת ישראל, צבא-ההגנה לישראל ורשויות הביטחון –

(1) ישמרו את האמצעים או הנתונים הביומטריים שהועברו אליהם לפי סעיפים 20א או 22א, לפי העניין, באופן שיאפשר את איתורם באופן ממוכן;

(2) ידווחו לממונה על יישומים ביומטריים, לשם פיקוח, על יישום הוראות סעיפים 20א, 22א, וסעיף קטן (א) בהתאם לנהלים לעניין אופן הדיווח ותוכנו, שייקבעו לפי סעיף קטן (ד).

(ג) ראש הרשות יקבע, בהתייעצות עם הממונה על יישומים ביומטריים, ועם משטרת ישראל, צבא-ההגנה לישראל ורשויות הביטחון, נהלים בעניין העברת המידע מהרשות לפי סעיפים 20א או 22א, לרבות דרכי העברתו.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (7)

לצד האמור בסעיפים 20א ו-22א המוצעים בהוראת השעה, אשר יאפשרו העברת מידע מהרשות לגורמים המפורטים בהם, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 35א, שעניינו הוראת שעה בדבר תיעוד פעולות, שמירת מידע, חובות דיווח לממונה על יישומים ביומטריים לצורך מימוש פיקוח על ידו ונהלים, ולעגן בו את ההוראות האלה: ראשית, מוצע לקבוע שהרשות, רשות האוכלוסין, משטרת ישראל, רשויות הביטחון, צה"ל ורשות האוכלוסין וההגירה יתעדו, ככל הניתן, את הפעולות המבוצעות על ידם לפי סעיפים 20א או 22א לפי העניין;

שנית, לגבי משטרת ישראל, צה"ל ורשויות הביטחון, שהם הגופים המקבלים מידע מהרשות – מוצע לקבוע כי הם ישמרו את האמצעים או הנתונים הביומטריים שהועברו אליהם לפי סעיפים 20א או 22א, לפי העניין, כך שיתאפשר איתורם באופן ממוכן, כלומר תתאפשר שליפה מהירה של הנתונים הנדרשים; כמו כן מוצע לקבוע פיקוח על יישום הוראות סעיפים 20א ו-22א לגופיהם אלה, ועל יישום הוראות התיעוד ושמירת האמצעים או הנתונים הביומטריים ואיתורם באופן ממוכן, באמצעות דיווחים

לפסקה (6)

סעיף 27 לחוק מאפשר שמירת תמונות פנים באיכות פחותה (בהתאם להגדרה בסעיף 2 לחוק) על ידי עובדי רשות האוכלוסין וההגירה אשר הוסמכו לכך על ידי שר הפנים. עוד נקבע כי התמונה תשמר לצורך הצגה חזותית, הנדרשת במסגרת מילוי תפקידו של עובד משרד הפנים. לצורך התמודדות עם המצב שנוצר בעקבות הלחימה שהחלה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), מוצע בסעיף זה לתקן את סעיף 27 לחוק העיקרי כך שייקבע כי על אף האמור בסעיף זה, תמונות תווי פנים אשר נשמרו על ידי רשות האוכלוסין וההגירה, ישמשו אותה לצורך ביצוע תפקידיה בזיהוי או באימות זהותו של אדם, בין בדרך של הצגה חזותית ובין באופן ממוחשב או ממוחשב בחלקו. כך יתאפשר בידי רשות האוכלוסין וההגירה לבצע אימות ממוחשב מול תמונות שנשמרו על ידה, בלא הגבלה של הצגה חזותית בלבד. יצוין כי רשות האוכלוסין וההגירה פועלת להסדרת סוגיית התמונות שדרושות לה לצרכים מבצעיים. הדבר ייעשה במסגרת תיקון לחוק אשר יקודם בנפרד מהוראת השעה המוצעת.

(ד) משטרת ישראל, צבא-ההגנה לישראל ורשויות הביטחון, לפי העניין, יקבעו, בהסכמת הממונה על יישומים ביומטריים, נוהל ליישום סעיפים 20א, 22א וסעיף קטן (א), ובכלל זה בנושאים אלה:

- (1) שמירת האמצעים או הנתונים הביומטריים שהועברו אליהם לפי סעיפים 20א או 22א ומחיקתם;
- (2) גורם אחראי כאמור בסעיפים 20א(2) ו-22א(2);
- (3) כמות האמצעים או הנתונים הביומטריים שיועברו לגבי כל בקשה.

(ה) הנהלים שייקבעו לפי סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) אינם טעונים פרסום ברשומות או פרסום פומבי אחר.

2. בתקופת תוקפו של סעיף זה, כאמור בסעיף 4, יקראו את פקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971⁵, כך שאחרי סעיף 4 יבוא:

תיקון פקודת המשטרה – הוראת שעה

4ב. (א) לשם אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי, הנדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה, רשאי שוטר לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך, לרבות מידע ביומטרי ונתוני זיהוי שהופקו מהם, מידע רפואי, מידע גנטי ודגימה ביולוגית, אם השתכנע כי הידיעה או המסמך דרושים כדי לספק זיהוי, אימות או איתור כאמור ברמת הוודאות הנדרשת; לעניין זה רשאית משטרת ישראל להסתייע בכל אדם, ובכלל זה באדם מטעם משרד הבריאות.

"סמכות דרישת ידיעות ומסמכים – חרבות ברזל – הוראת שעה

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבי כל בקשה. יובהר כי אין הכוונה בזה להגביל את כמות הבקשות שרשאי כל גוף להגיש, וכי אלה יכול שיוגשו בהתאם לצורכי הגוף המבקש ובהתאם לתכליות הקבועות בחוק;

לבסוף, בשל רגישותם של נהלים אלה לעבודת הגופים, מוצע כי הם לא יהיו טעונים פרסום ברשומות או פרסום פומבי אחר.

סעיף 2 לצד האפשרות להעברת מידע מהמאגר הביומטרי למשטרת ישראל כמוצע בסעיף 1 להצעה זו לצורך זיהוי הקורבנות ואיתור נעדרים או שבויים, מוצע לקבוע הוראת שעה נוספת בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן – פקודת המשטרה), ולפיה ייווסף לפקודת המשטרה סעיף 4ב אשר מכוחו שוטר יהיה רשאי לדרוש כל ידיעה או מסמך, למשל תצלומים ומסמכים רפואיים שונים, דוגמת תצלומי מנשך שיניים, אשר יש בהם כדי לסייע בזיהוי, מסמכים אלה יכול שישללו גם מידע ביומטרי ונתונים ביומטריים, מידע גנטי, ודגימה ביולוגית כהגדרתם בסעיף זה. זאת, בתנאי שאלה נדרשים כדי לספק זיהוי ברמת הוודאות הנדרשת.

של כל אחד מהגופים האמורים לממונה על היישומים הביומטריים, בהתאם לחובות הדיווח כפי שייקבעו בנהלים מכוח סעיף קטן (ד), שכן בהיותם גופי ביטחון, יש צורך ליצור תהליכי בקרה ופיקוח המותאמים לעבודתם. יוער כי הסדרים אלה אינם נדרשים לגבי הרשות ורשות האוכלוסין כיוון שיש בחוק הקיים הוראות המתייחסות להיבטי שמירת המידע והפיקוח עליהן, ואלה יעמדו בתוקפן גם בתקופת הוראת השעה;

שלישית, בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי ראש הרשות, בהתייעצות עם הממונה על היישומים הביומטריים ועם משטרת ישראל, צה"ל ורשויות הביטחון, יקבע נהלים לעניין העברת מידע מהרשות לפי סעיפים 20א ו-22א, לרבות דרכי העברתו;

רביעית, מוצע בסעיף קטן (ד) לקבוע כי משטרת ישראל, צה"ל ורשויות הביטחון, לפי העניין, יקבעו בהסכמה עם הממונה על היישומים הביומטריים נוהל ליישום סעיפים 20א, 22א וסעיף 35א(א). ובכלל זה בנושאים אלה: שמירת האמצעים או הנתונים הביומטריים שהועברו אליהם ומחיקתם, הגורם אחראי כאמור בסעיפים 20א(2) ו-22א(2) וכן בנושא כמות האמצעים או הנתונים שיועברו

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

(ב) אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה.

(ג) בסעיף זה –

“דגימה ביולוגית” – לרבות עצמות, שיער, נוזלי גוף, רקמות וסוגי תאים;

“ההכרזה על מצב מיוחד בעורף” – ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי”א–1951, מיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023);

“מידע ביומטרי” – תצלום וכן טביעת אצבעות, לרבות טביעות כף יד;

“מידע גנטי” – כהגדרתו בחוק מידע גנטי, התשס”א–2000;

“מידע רפואי” – כהגדרתו בחוק זכויות החולה, התשנ”ו–1996;

“מסמך” – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ”ה–1995;

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן, במסגרת מימוש סמכות דרישת ידיעות ומסמכים נדרשת לעיתים משטרת ישראל להסתייע בגורמים נוספים לשם העברת דרישותיה או קבלת המידע הדרוש לה למלאכת הזיהוי. כך למשל מסתייעת המשטרה במשרד הבריאות להפעלת סמכותה כאמור למול מוסדות הבריאות, לנוכח ריבוי המוסדות והממשקים של המשרד עימם. האפשרות להסתייע קיימת ממילא אף בלא אזכור בחקיקה, ואולם למען הסדר הטוב ולנוכח היקף ההסתייעות, מוצע להבהיר באופן מפורש כי בהפעלת סמכויותיה לפי הסעיף רשאית משטרת ישראל להסתייע בכל אדם, ובכלל זה באדם מטעם משרד הבריאות.

גם בקשר למידע אשר נמסר מכוחו של סעיף קטן (א) המוצע, מוצע לקבוע בדומה להסדרים המוצעים בהצעת החוק דנן, בסעיף קטן (ב), כי אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה.

כדי לאפשר למשטרה לקבל מידע הנוגע לתצלומים שונים שיש בהם כדי לסייע בזיהוי, דוגמת תצלום קעקועים שיש בגופו של אדם, ולא להסתפק רק בתמונות תווי פנים, מוצע לכלול בהגדרת “מידע ביומטרי” גם תצלום וכן לקבל את טביעת האצבעות, לרבות טביעת כף היד.

מידע כאמור סייע ומסייע למשטרת ישראל במלאכת הזיהוי המורכבת, החשובה והקשה, והוא מהווה כלי משמעותי בסל הכלים שבידי משטרת ישראל במשימה זו.

במסגרת סעיף זה, מוצע להבהיר כי ברשימת הידיעות והמסמכים, שוטר רשאי לדרוש גם “דגימה ביולוגית” הדרושה לשם זיהוי כאמור. הסמכות לדרוש דגימות ביולוגיות ממערכת הבריאות הייתה קיימת אף במסגרת תקנות שעת חירום (מסירת מידע לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם או גופה ולצורך איתור נעדרים או שבויים), התשפ”ד–2023. עם זאת, ולמען הסר ספק, מוצע לכלול תוספת זו באופן מפורש בסעיף. יובהר כי לגבי דגימות אלה – אין הכוונה בהוספת סמכות לנטילת דגימות מגופו של אדם, אלא המדובר בהבהרה לעניין סמכות המשטרה לדרוש דגימות כאמור ככל שאלה מוחזקות על ידי אחת במנותק מגופו של אדם.

⁶ ס”ח התשס”א, עמ’ 62.

⁷ ס”ח התשנ”ו, עמ’ 327.

⁸ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 366.

“פעולות האיבה או פעולות המלחמה” – פעולות האיבה או פעולות המלחמה, שאירעו בתקופה שמיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2003) עד תום תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף או עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר;

“הפעולות הצבאיות המשמעותיות” – הפעולות הצבאיות המשמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה,⁹ והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ”ה בתשרי התשפ”ד (10 באוקטובר 2023).

בתקופת תוקפו של סעיף זה, כאמור בסעיף 4 –

(א) לצורך איתור נעדר שיש חשש שהוא מוחזק בידי כוחות אויב בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה, רשאי קצין שהוסמך לכך על ידי קצין בדרגת סגן-אלוף לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך, לרבות מידע ביומטרי ונתוני זיהוי שהופקו מהם, מידע רפואי, מידע גנטי ודגימה ביולוגית (בסעיף זה – מידע), אם השתכנע קצין בדרגת סגן-אלוף כי התקיימו כל אלה:

(1) הידיעה או המסמך מתייחסים במישרין לנעדר כאמור ברישה והם דרושים לאיתור הנעדר כאמור;

(2) לא ניתן להשיג את הידיעה או המסמך או את המידע הגלום בהם בפרק הזמן הדרוש ממקור אחר שממנו רשאי צבא-ההגנה לישראל לקבל מידע.

(ב) בהפעלת הסמכות על פי סעיף קטן (א) רשאי צבא-ההגנה לישראל להסתייע בכל אדם, ובכלל זה באדם מטעם משרד הבריאות.

(ג) אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לצד האפשרות להעברת מידע מהמאגר הביומטרי לצבא הגנה לישראל כמוצע בסעיף 1 להצעת חוק זו, מוצע לקבוע הוראת שעה נוספת, בסעיף 3 המוצע, אשר תחול אף היא בהתאם לתקופת התוקף הקבועה בסעיף 4 המוצע, מכוחה יהיה רשאי קצין שהוסמך לכך על ידי קצין בדרגת סגן אלוף לדרוש כל ידיעה או מסמך, אשר יש בהם כדי לסייע באיתור נעדרים אשר יש חשש כי הם מוחזקים בידי כוחות אויב. מסמכים אלו יכול שיכללו גם מידע ביומטרי ונתונים ביומטריים, מידע גנטי, ודגימה ביולוגית כהגדרתם המוצעת. סמכות זו תמומש אם השתכנע קצין בדרגת סגן אלוף כי הידיעה או המסמך מתייחסים במישרין לנעדר ודרושים לאיתורו וכי לא ניתן להשיג את הידיעה או המסמך בפרק הזמן הדרוש, ממקור אחר שצה”ל מוסמך לקבל ממנו את מידע.

כמו כן, במסגרת מימוש סמכות דרישת ידיעות ומסמכים עשוי צה”ל להסתייע בגורמים נוספים לשם

סעיף 3 צבא הגנה לישראל פועל לאיתור נעדרים שיש חשש שמוחזקים על ידי כוחות אויב ובפרט החטופים המוחזקים בעזה. ככלל, בשונה מהפעלת סמכויות של משטרת ישראל כלפי אזרחי המדינה – לצה”ל אין סמכויות לפעול למול אזרחים, אלא בהקשרים ידועים וספציפיים שבהם נקבעה סמכות שכזו, כדוגמת חוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ”ו–1986, ותקנות שהותקנו מכוחו, למשל תקנות שירות בטחון, התשכ”ז–1967. הפעלה של סמכות צבא כלפי אזרחים נתפשת כחריג, אשר צריך להיות מופעל במקרים חריגים ביותר, ובצמצום האפשרי. מלחמת חרבות הברזל, על פעולות האיבה החמורות שגרמו לפריצתה, ופעולות המלחמה המתנהלות במסגרתה, ובפרט – חטיפתם של מאות מאזרחי ישראל המוחזקים ברצועת עזה, היא בגדר מקרה חריג שכזה, בעקבותיו עולה הצורך במתן סמכות גם לצה”ל לדרוש מסמכים וידיעות, לצורך המסוים של איתור הנעדרים הללו.

⁹ ס”ח התשס”א, עמ’ 158.

(ד) צבא־ההגנה לישראל יקבע נוהל ליישום סמכותו לפי סעיף קטן (א), ובכלל זה בנושאים אלה:

(1) תיעוד הפעולות שהתבצעו לפי סעיף קטן (א), לרבות ניסיונות, אם נעשו, להשיג את הידיעה, המסמך או המידע הגלום בהם ממקור אחר;

(2) אופן קבלת הידיעות והמסמכים, שמירתם, מורשי הגישה אליהם ומחיקתם.

(ה) בסעיף זה –

”דגימה ביולוגית” – לרבות עצמות, שיער, נוזלי גוף, רקמות וסוגי תאים;

”ההכרזה על מצב מיוחד בעורף” – ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי”א–1951, מיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023);

”כוחות אויב” – כוחות צבאיים או צבאיים למחצה או בלתי סדירים של מדינה עוינת לישראל, ארגון עוין לישראל או מי שפועל תוך סיוע לאחד מאלה, בשליחותם או מטעמם או כדי לקדם את מטרותיהם;

”מידע ביומטרי” – תצלום וכן טביעת אצבעות, לרבות טביעות כף יד;

”מידע גנטי” – כהגדרתו בחוק מידע גנטי, התשס”א–2000;

”מידע רפואי” – כהגדרתו בחוק זכויות החולה, התשנ”ו–1996;

”מסמך” – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ”ה–1995;

”פעולות האיבה או פעולות המלחמה” – פעולות האיבה או פעולות המלחמה, שאירעו בתקופה שמיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023) עד תום תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף או עד תום הפעולות הצבאיות המשמעותיות, לפי המאוחר;

”הפעולות הצבאיות המשמעותיות” – הפעולות הצבאיות המשמעותיות שעליהן החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי לפי סעיף 40 לחוק־יסוד: הממשלה⁹, והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ”ה בתשרי התשפ”ד (10 באוקטובר 2023).

ד ב ר י ה ס ב ר

המידע לצורך איתור נעדר בלבד, הרי שיהיה רשאי לעשות שימוש במידע ולהעבירו לגופים נוספים גם לצורך תכליות נוספות שעניינן אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, ואיתור נעדר או שבוי. זאת לנוכח חשיבות המידע למימוש התכליות הנוספות, ככל שהתברר כי הנעדר נמצא או שהוא שבוי.

גם כאן, לאור העובדה כי מתן הסמכות לצה”ל ביחס לאזרחים הינו עניין חריג, כאמור לעיל, מוצע להטיל על צה”ל חובה לקבוע נהלים ליישום הסמכות, ובכלל זה תיעוד הפעולות, אופן קבלת הידיעות והמסמכים, שמירתם, מורשי הגישה אליהם ומחיקתם.

העברת דרישותיו או קבלת המידע הדרוש לו לביצוע האיתור ואולם, למען הסדר הטוב ולנוכח היקף ההסתייעות מוצע להבהיר באופן מפורש את האפשרות להסתייע בכל אדם ובכלל זה מי מטעם משרד הבריאות.

גם בהקשר זה מוצע לקבוע בדומה לקבוע בהוראות השעה בסעיפים 1 ו-2, כי אדם שהגיע אליו מידע לפי סעיף זה ישמור אותו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי והכול אם הם נדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה. התכלית בעניין העברת המידע רחבה יותר במקרה הזה, מאחר שבעוד שצה”ל רשאי לדרוש את

(א) סעיפים 1, 2 ו-3 יעמדו בתוקפם בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה ועד יום ו' בחשוון התשפ"ה (7 בנובמבר 2024); ואולם –

(1) רשאי שר הפנים, באישור ועדה של הכנסת, להאריך בצו את תקופת תוקפו של סעיף 1 בתקופות נוספות אשר לא יעלו על שישה חודשים כל אחת, אם מצא שהדבר נדרש עקב הימשכותן של פעולות האיבה או פעולות המלחמה או לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, או איתור נעדר או שבוי, הנדרשים בשל פעולות האיבה או פעולות המלחמה; הארכה כאמור יכול שתהיה לגבי כל ההסדרים המעוגנים בסעיף 1, ויכול שתהיה לגבי חלק מההסדרים כאמור, כמפורט בפסקאות שלהלן:

(א) ההסדר לעניין מסירת המידע למשטרת ישראל הקבוע בפסקאות (1), (3) ו-(7) של סעיף 1;

(ב) ההסדר לעניין מסירת המידע לצבא-ההגנה לישראל ולרשויות הביטחון הקבוע בפסקאות (1), (4), (5) ו-(7) של סעיף 1;

(ג) ההסדר לעניין שמירת טביעת אצבעות במאגר הקבוע בפסקה (2) של סעיף 1;

(ד) ההסדר לעניין שימוש בתמונות תווי פנים הקבוע בפסקה (6) של סעיף 1;

(2) רשאי השר לביטחון לאומי, באישור ועדה של הכנסת, להאריך בצו את תקופת תוקפו של סעיף 2 בתקופות נוספות אשר לא יעלו על שישה חודשים כל אחת, מהטעמים המנויים בפסקה (1).

(3) רשאי שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, להאריך בצו את תקופת תוקפו של סעיף 3 בתקופות נוספות אשר לא יעלו על שישה חודשים כל אחת, אם מצא שהדבר נדרש עקב הימשכותן של פעולות האיבה או פעולות המלחמה או לצורך איתור נעדר כאמור בסעיף 3(א).

(ב) לעניין סעיף זה, "פעולות האיבה או פעולות המלחמה" – כהגדרתן בסעיף 3(ה).

ד ב ר י ה ס ב ר

השעה בתקופות נוספות, שלא יעלו על שישה חודשים כל אחת. מוצע כי ההארכה תתאפשר לגבי כל ההסדרים הקבועים בהוראת השעה האמורה או חלק מהם, אך לא ניתן להאריך הוראות מסוימות שהן חלק מהסדר, ולא ההסדר בכללותו. מוצע להבהיר מהם ההסדרים המלאים שלגביהם יהיה רשאי שר הפנים להחליט להאריך את תקופת הוראת השעה, כמפורט בסעיף קטן (א) בפסקה 1.

באופן דומה, מוצע בפסקה 2 להסמיך את השר לביטחון לאומי, באישור ועדה של הכנסת, להאריך בצו, את תקופת הוראת השעה שבסעיף 2 לחוק זה, המתייחסת לפקודת המשטרה, בתקופות נוספות שלא יעלו על שישה חודשים כל אחת, אם מצא כי הדבר נדרש לנוכח אותם הטעמים שבשלהם ניתנה הסמכות האמורה לשר הפנים.

לגבי הוראת השעה הקבועה בסעיף 3, מוצע בפסקה 3 להסמיך את שר הביטחון, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, להאריך בצו, את תקופתה, בתקופות נוספות

סעיף 4 מוצע לקבוע בסעיף זה את תוקפן של הוראות השעה המוצעות בסעיפים 1, 2 ו-3 לעיל. מוצע כי שלוש הוראות השעה יעמדו בתוקפן למשך שנה מיום תחילת החוק, עד ליום ו' בחשוון התשפ"ה (7 בנובמבר 2024); עם זאת, כדי לאפשר את המשך תוקפן של הוראות השעה, בהתאם לצורך ולנסיבות עתידיות, מוצע לקבוע בסעיף זה הוראות אשר יאפשרו את הארכת הוראות השעה, בצו, כמפורט להלן.

לגבי הוראת השעה בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים, מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע כי שר הפנים, באישור ועדה של הכנסת, יהיה רשאי, בצו, אם מצא שהדבר נדרש עקב הימשכותן של פעולות האיבה או פעולות המלחמה או לצורך אימות או בירור זהותו של אדם, לרבות גופה, שזהותו אינה ידועה או מוטלת בספק, ולצורך איתור נעדר או שבוי הנדרשים בקשר לפעולות האיבה או פעולות המלחמה, להאריך את תקופת הוראת

הוראות חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009, כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, יחולו גם על מידע שהועבר למשטרת ישראל לפי תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (מסירת מידע לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם או גופה ולצורך איתור נעדרים או שבויים, התשפ"ד-2023¹⁰, ועל מידע שהועבר לצבא-ההגנה לישראל ולרשויות הביטחון לפי תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (מסירת מידע לגופי ביטחון לצורך זיהוי, אימות זהות או איתור של גופה, נעדר או שבוי, התשפ"ד-2023¹¹, לפני תחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ברזל) (מסירת מידע לצורך זיהוי או אימות זהות של אדם או גופה ולצורך איתור נעדרים או שבויים, התשפ"ד-2023 ועל מידע שהועבר לצה"ל ולרשויות הביטחון לפי תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (מסירת מידע לגופי ביטחון לצורך זיהוי, אימות זהות או איתור של גופה, נעדר או שבוי, התשפ"ד-2023 לפני תחילתו של חוק זה.

לסיום, יש להבהיר כי עם פקיעת תוקפו של חוק זה לפי סעיף 4, ישובו לחול כלל הוראות הדין הקיים ובכלל זה ההוראות לעניין פרטיות, שמירה ומחיקת מידע והוראות נוספות החלות לגבי מידע המועבר למשטרה ולגופי הביטחון מכוח חוק זה ומכוח הדין הכללי.

שלא יעלו על שישה חודשים כל אחת, וזאת אם מצא שהדבר נדרש עקב הימשכותן של פעולות האיבה או פעולות המלחמה או לצורך איתור נעדר שיש חשש שהוא מוחזק בידי כוחות אויב כאמור בהוראת השעה.

יובהר כי משמעות הדבר היא כי השימוש בסמכות להאריך את תוקף הוראות השעה אפשרי רק לתכלית של זיהוי ואיתור כאמור.

סעיף 5 מוצע בסעיף זה לקבוע הוראת מעבר ולפיה, הוראות חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009, כנוסחו בסעיף 1 לחוק זה, יחולו גם על מידע שהועבר למשטרת ישראל לפי תקנות שעת חירום (חרבות

¹⁰ ק"ת התשפ"ד, עמ' 74.

¹¹ ק"ת התשפ"ד, עמ' 88.

